

Legði nýggjar árar út

Leygardagin var minnisvarðin yvir Johan Mortensen, sum í farnu øld grundlegði størsta handil verið hefur í Føroyum, avdúkaður í Øravík

Tað var Jacobina Rasmussen, vanligu nevnd Bina í Klovnum, sum á samkomu í Øravík leygar-

dagin avdúkaði minnisvarðan yvir Johan Mortensen. Orsøkin til at eftir-

komarar hava latið minnisvarðan gera, er, at Johan Mortensen var maðurin sum grundlegði størst og

mest umfatandi fyrítøku, sum nakrantíð hefur verið í Føroyum.

Frá lærara til handilsmann

Johan Mortensen var føddur 29. mars í 1816. Tá hann var 18 ára gamal doyði pápi hansara úti, og Johan fór at vinna sum hjálparlærari hjá íslendinginum Thorsteins-son, sum var komin til Føroya at undirvísa.

Men hugur hansara stóð til handilin, og eftir stutt skeið sum lærari fór hann í kongaliga einahandilin at arbeiða.

Hann flutti seinni til Havnar, har hann giftist

við Súsannu Jacobsdatter, hvørs abbi var bóndin á Húsagarði í Havn.

Faktor í Klaksvík

Men í Havn varð hann ikki verandi leingi, og í 1839 - 23 ára gamal - flutti hann til Klaksvíkar, har hann bleiv faktor í kongaliga einahandlinum. Har starvaðist sum faktor líka til handilin varð avtíkin í 1856 - hann var tó ikki alla tíðina í Klaksvík, men skifti um við faktorin á Tvøroyri, so hann kundi vera har eini fyra ár eisini.

Flytíð suður

Men eftir at einahandilin var avtíkin, flutti hann suður með alla. Hann byrjaði at hava handil í sínum egnu sethúsum, men bygdi seinni sína egnu krambú. Hon var kallað "uttarihandil", fyrri at gera mun á einahandlinum, sum tá eisini fór at virka sum vanligur handil.

Eftir nøkur ár sum handilsmaður, fór hann so smátt undir tað seinni so umfatandi reiðaravirksemið.

Fyrsta skipið var "Fortuna", sum Johan keypti saman við tveimum øðrum. Men síðani kom rættilig ferð á, og hann keypti einsamallur fleiri sluppir.

Men mitt meðan alt stóð í besta blóma, doyði Johan. Tað var í 1879, og hann var bert 63 ára gamal.

Konan heldur fram

Men tað merkti ikki at handilin datt niðurfyrri. Súsanna, konan, helt fram undir navninum "Johan Mortensens Enke" í 10 ár. Og tá hon doyði hildu synirnir Jógvan, Jákup, Petur og Niels Juel fram. Fyrítøkan kallaðist tá "A/S Johan Mortensens Efterfølgere".

Hetta var í 1889, og nú byrjaði handilin at vaksa seg til tann størsta, sum nakrantíð hefur verið í Føroyum.

Tá felagið saman við so nógvum øðrum fór av knóranum í 1936, áttu teir ikki færri enn 45 sluppir og fyra skonnartir. Tað var hetta felag sum keypti okkara fyrstu dampskip, Føring I og Føring II. Tað vóru teir sum lótu Smyril byggja, og tað vóru teir sum um alderskifti keypti føroya fyrsta trolara, Grana.

Í dag er at kalla onki eftir av hesi fyrítøku, og ongin hefur enn klárað at fáa nakað sum er nær náminnd líka stórt upp at standa í Føroyum.

VÍKU-TILBOÐ

Seyðarhøvd	19,75
Turrur fiskur	19,75
Gevalia	19,75
Bananir	3,-

SMÆRAN — handilin við teimum sømuligu prísunum — er vitjanina verd!

Vit hittast í

SMÆRUNI

M. A. Winthersgøtu 2 - Tlf. 11549 - 11047

